

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnine velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; v Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; v drugo inozemstvo se načini naročninu z ozirom na visokost postnine. Naročninu je plati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Društvo in upravništvo se nahajata v Puju, gledalisko po stopnji stev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali kopije se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznamenju se cena primereno zniža.

Štev. 35.

V Ptiju v nedeljo dne 1. septembra 1907.

VIII. letnik.

Naprej!

Vedno besnejec postaja naskok naših nasprotnikov; — z neverjetnimi sredstvi se pospuščajo v nas in vse svoje sile porabijo, da bi nas zatrli. Ako prelistujemo prvaško časopisje, potem nam postaja vse to tako smešno. Kaj ne se nam je očitalo, kaj vse se nam še zdaj edta in bogove kaj vse se nam bude še v bodoče očitalo! Naši nasprotniki pravijo po navadi: „Ja, to je vse lepo, kar „Štajerc“ piše, ali — misli vse drugače“... Neumnost! Dokler priznajo celo naši najstrastnejši nasprotniki, da nismo prav, da je res, kar trdimo in potrebno, kar zahtevamo, — toliko časa bi morali z nami vse v gospodarskih stvareh po eni poti koristiti. Ali tega nočejmo in tega ne smejo! Nočejmo ga storiti, kajti ko bi ljudstvo postalo izobrazeno, bila bi žetev za pravake in klerikalce prenesto slaba. In ne smejo tega storiti, kajti kraljokratija po Koroškem in Štajerskem ima ujeti v roki in gorje vsakomur, kdor se jim ne pokori...“

Naše trditve se dajo lahko dokazati! 80.000 krov je prihranil načelnik zgornje-radgonskega okraja Wratschko davkopalčevalcem. In ker mu niso mogli na gospodarskem polju niti besedice očitati, metali so mu v obraz, da je „idajica“ in „nemčur“. Lavantski nadškof dr. Napotnik je sam z navdušenjem priznal, da ima naš Ornig velikanske zasluge za ptujski kraj; ali klerikalci zanikujejo to in postavlajo tem svojega lastnega škofa na laž...“

Čudno je vse to! Mi, ki nas psujejo „brezverce“, moramo svetost in čistost vere braniti! Mi, ki nas psujejo „nemčurje“, moramo s pridom gospodarskim delom slovenskemu ljudstvu pomagati. V prvaških okrajnih zastopih se je trdilo in sleparilo, — napredni zastopi pa so sedili z denarjem in porabili vse moči v blagor ljudstva!

Ravnou na občinske in okrajne zastope so naši nasprotniki zdaj vrgli. V teh zastopih hodejo prodreti, da bi nas povsed potisnili v stran in da bi vladali tisti, ki nič ne plačujejo in ki misijo le na lastni dobiček. Župana izbrati, to je lahko; — težje je, za župana delati in županovo odgovornost prevzeti. Postavljati se kot okrajni načelnik, to ni težko; — ali težko je, porabiti okrajne denarje v ljudsko korist in žrtvovati čas ter trud za delo.

Za tisto „čast“, po kateri pravki hrepenujo, smo ni cesar. Naprednjaki delujemo le zato v občinskih in okrajnih zastopstvih, da bi se izvršenje ljudstva obrnilo na boljše. Ko bi tudi v vseh štajersko-koroških občinah in okrajnih zastopih niti eden naprednjak ali Nemec ne bil, bi nas morali vpoštovati, — kajti napredni denar je vstvaril v prvi vrsti pogoje za nadaljnji gospodarski razvitek.

To so resnični podatki. Nasprotniki nas vedno besnejec napadajo in kakor krt po temelji rijejo po občinah in okrajih, da bi presleplili ljudstvo in si pridobili vlado. Pa ne bo nič! Ljudstvo mora že enkrat ponehsti, da misljijo vedno drugi ranj!

Naprej! Biez strahu in vznemirjenja — naprej! Prosti državljanji smo in nikdo nam ne

more vzeti prepričanja. Delujmo za „Štajerca“, izzidajmo kmetsko svojo stranko, korakajmo naprej, — pamet in poštenost sta na naši strani!

Politični pregled.

Ministerski sestanek. Na Semmeringu sta se zehla avstrijski minister Ährentz in italijanski minister Tittoni. Vsi listi smatrajo ta sestanek za velevažen z ozirom na razmerje med našo državo in Italijo.

Volitev na Ogrskem. Znano je, da hočajo prevzetni Madžaroni vse druge narodnosti kar pogoljni. Posebno trpijo ogrski Rumuni pod tem pritiskom. Te dni se je vršila v mestu Belenyes nadomestna volitev. Madžaroni so kandidirali bančnega ravnatelja Arpada Kardos, Rumuni pa so hoteli imeti duhovnika Lukacsu, ki je rumunski vodja. V mestu je bilo zbranih 1500 vojakov in orožnikov. Rumuni so prisilili madžarske žene, da niso pustile svoje može k volitvi. Ceste po katerih bi imeli priti madžarski volilci, so bile kar zbarikadirane. Prišlo je do hudi bojev in Rumuni so začgali orožniško kasarno. Večkrat se je streljalo in je tekla kri. Končno je zmagal duhovnik Lukacs z 797 glasovi večine.

Zopet novi vladar. Odkar so se vršili zadnji krvavi dogodki v Casablanci na Maroškem, ni bilo več miru. Francoski in španski vojaki pod poveljstvom generala Drudeja stražijo važnejše postojanke in skoraj vsak dan se pojavitajo krvavi spopadi z divjimi afričanskimi narodi. Medtem pa se je odstavil maročanski sultan Abdul Asis. V Marakešu so 16. avgusta povzdigli Mulay Hasida za sultana. Abdulu Asisu očitajo, da je spravil sveti „islam“ v nevarnost in napravil 150 milijonov državnega dolga. Zdaj se bode torej pričel boj med tema dvema vladarjoma, ki trdita, da sta obadvaj sultana po „božji milosti“.

Dopisi.

Iz Stoperc. (Občinske volitve.) Ko smo zadnjič poročali o naših Stopercih, smo dobili od vseh strani priznanje in zahvalo. Posebno pa se je povdarijalo, da smo storili le prezaslužno delo, ko smo malo okrcali našega klerikalnega petelina Ignac Vrabiča. Kako nepriljubljen je ta tiček in kako dobro so ga vse spoznali se je najbolj pokazalo pri občinskih volitvah dne 19. avg. t. l. Kako se je Vrabič pehal in trudil noč in dan, kako je lazil okrog volilcev, kako je stikal po pooblastilih okoli ženskih kril, pa žal vse zastonj! Telebnil je na tla ta klerikalni vodja, da se je kar kadilo! Častno in vsestransko je propadel ta klerikalni poštenjakovič, kajti niti v odboru ni bil voljen. Zgodilo se mu je tako, kakor tistim kandidatom na županski stolec, o katerih poje narodna pesem: „In zopet se oglasi jih sto, le Vrabček nam županil ne bo.“ Kakšne laži pa je tudi trosil ta mož okrog, samo da bi bil zbelgal volilcev. Pravil je: Če boste volili dosedanjega župana potem pa ne boste dobili državne podpore za škodo vsed toče. — Če boste pa on izvoljen potem bo pa podpore

Se pač lahko poštimo Stopičani, da imamo takšnega častnega občana dvomljive vrednosti. Kako hudo je izid volitev spekel Vrabiča in njegovega duhovnega svetovalca Cilenšeka, se vidi v dveh člankih, katere je Cilenšek skoval v zadnjem številki "Slov. Gospodarja." Tamkaj napada kar vse v prek, župana, Kolarja in dosedanja tudi. Prav, da valed teh župnik zapusti našo župnijo. Mi se tem besedam ne čudimo saj jih slišimo vsako nedeljo raz prižnice. Da pa bodo občani vedeli kam pes tako moli hočemo jim samo to-le dati na premislek. Vsak človek si skuša zboljšati svoj položaj, tako tudi naši dosedanja župniki. Naša fara je revna, dohodi so se župnikom, odkar ne rodijo več gorice, nekaj zmanjšali, zato pa silijo duhovni gospodje iz Stoperc — razlogi, ki se sami od sebe razumejo. Da se pa poslužujejo gospodje v doseglo tega, da pridejo od nas preč izgovora, da so omenjene osebe krivi, da jim ni obstat pri nas je pač prozorno, če tudi ne lepo sredstvo, ki je dosedaj še vsem pomagalo. Potem pa je tudi naše "dobro" ljudstvo začelo samostojno misliti in razločevati božjo besedo od politike, katero edino le vsako nedeljo slišimo raz prižnice. To so torej tisti vzroki, da nas zapuščajo župniki, kakor mornarji potopljujoči ladjo. Da pa mi nismo nasprotniki ampak narobe največji spoštovalci duhovniškega stanu to pa nam lahko potrdijo tisti duhovniki ki so bili naši pravi dušni pastirji tako n. p. nepozabni č. g. Sovič in preblagi rajni Purgaj. Za danes končamo prihodnjč pa še morda kaj več povemo o slavnem rezku našega Vrabiča oziroma Cilenšeka, o Vrabičevem gospodarstvu zaupanega mu tujega denarja itd. Torej na svodenje prihodnjč.

Iz Novecerke. Mladi dohtar Žižek je prav srčno lepo prošen, svoje zdravniške rajtence nekoliko znižati, ker mi na tiste do sedaj nismo bili vajeni, pa tudi od drugega starejšega dohtarja sedaj v Vojniku vemo, da se nihče zoper njega ne pritoži. To pa ni samo naša misel, tako slišimo tudi ob nedeljah in sejmih kjer-bodi, kako daleč se ta sin od svojega očeta loči. Ker si bojde išče drugi kraj, Bog mu podeli takega, kjer so sami bogatini in bogataši, da bo lahko rajtal, kolikor bo hotel, in tam bi mu naj denar kar sipali.

Zusem. Zadnji sodnijski dan v Loki je imel skoraj izključno z tožbami zaradi žaljenja časti Šebatovega Toneta in velecenjenega učiteljstva opraviti. Slo se je za znano pikantno zadevo s plakatami. Obsojen je bil neki mladi fabriški delavec, ali to samo zato, ker je baje zbranim delavcem vsebino plakata prebral. Proti odsodbi je vložil po dr. Stepišchnig pritožbo. Pri tej prizivni razpravi bode prišlo marsikaj na dan, posebno zanimive stvari o českemu pazniku Mattachu. Ta paznik ki ima precej opraviti z učiteljico Caciancig in z vso čedno družbo, katere se tičejo plakati, je pokazal zdaj svojo česko naturo; njegov nastop bode imel neprijetne posledice, ker je bil vsled njega mladi, doslej nezakonani, v tej celi zadevi popolnoma nedolžni delavec obsojen. Mi se za malopomembno osebico tega Čeha doslej nismo brigali, ali ker je ta češki lev, kateremu je prišlo menda žaganje v mozgane, zdaj tuliti pričel, obdržali ga bodemo odslej v očesu. Dekle, katerega smo v zadnjem dopisu omenili, ki je najdro dočično pisemce (oziroma vizitnico) župnika Šebatovega Tonata na industrijsko učiteljico Rošker v Šoli, je bilo oproščeno; župnik jo je tožil in se z tožbo osmešil. Tudi nedolžna gospa Rošker je tožila nekega gospoda, ki pa je bil ravnotako oproščen. Osamešenemu župniku svetujemo v njegovem interesu, da naznani resnično učiteljici Caciancig tek sodnijske razprave z Sofijo Tušker, da ga ona ne bode z lažmi opirala. Pisemce, dragi župnik in ljuba gospa Rošker, ne spravi nikdo iz sveta! Ako župnik učiteljici Caciancig ne zamaši mala usta, objavili bodoemo celo razpravo, kar mu gotovo ne bode koristilo. Povedali pa bodoemo tudi, kakšno smolo je imel župnik v koruzi za zidom pokopališča in kako je letelo takrat kamenje, da bodo verniki izpoznavi pobožnost te gospode. Kar se pa učitelja Roškarja tiče, bode pač zapustil Loko, kajti vrabci čivkajo čudne povestitve. Potem bode mir prišel v občino in faro!

Zusem. (Javno vprašanje na krajni šolski svet). Kako to, da se načelnik krajnega šolstva

sveta in krajni šolski nadzornik ne brigata nicaesar glede žalostne afere industrijske učiteljice Rošker in učiteljice Karle Caciancig? Zakaj se ne razpiše sejo in ne sprejme sklep, po katerih bi šolsko oblast prisili, da prične z disciplinarno preiskavo glede omenjenih čednih oseb? Upamo, da se bode odstranili znane dogodke. To leži v interesu razvijajoče se mladine, katere čustvo se s takim izgledom le zastupi. Javno mnenje zahteva odločno, da se kaj storiti!

Od Velike Nedelje. Ljubi „Štajerc“, prosimo Te, odgovori nam, kaj nam je storiti, da se za vselej znebimo kaplana Ozvatiča, ker po dvakrat v enem tednu se pripelje na „cepinklun“ od Sv. Jurja na Ščavnici k nam (mogoče da na obisk k marijini hčerki). — Kratko odgovor nato sprejmite, dragi Velikoneljčani od „Štajerca“: Poskusite se pa postiti ali pa plačajte fajmoštru eno mašo, potem pa ne bode hodil tako daleč na „spranci“. Župnik Kunce pri sv. Juriju, dajte mu dela, da mu ne bode dolgi čas...

Bojsno pri Pišecah. Mi Bojsenčani še nismo nikdar poročali kaj v „Štajercu“. Radi bili bi že letos, a prihiteli so nas Globičani in Piščančani; zdaj smo pa čakali tisto štev. 19. pod katero se lahko laže na vse pretege. Čakali smo namreč odgovora na dopise o našem kaplančetu, da se bo zagovarjal: Pa ni res, pa ni res! Ker tega ni bilo, je vse res in pogum nam je zrastel. Tako ni mogel prebaviti, da nebi črez tebe, dragi „Štajerc“ jezo razil; porabil je zato sveto mesto pred oltarjem podružne cerkve sv. Urha. Kak se je drlo to človeče je nezuoano. Misliš se je: zdaj sem pa beli; ali Bog je kavrana črnega ustvaril in vsi potomci te rodovine ostanejo črni. Rekel je, da vidi očitno pred seboj dopisnika, ali motil se je, akoravno je neki mož bolj orjaške postave stal pri vratih. Nauzdnej se je še s cerkvenim ključarjem sploh v zakristiji, ter rekel, da ne pride več pod njegovo streho in sploh na Bojsno več ne. Mož beseda nisi ostal! Drugi teden so že tvoji berači odpirali naše hiše ter fehtarili krome, v kratkem bodeš pa pšenico prosičati. Ali povemo ti: K nam te ne nosi in ne pošiljaj nikogar; prometen si že s tem, da trogarje že take dobiš, da se ga ne reši z lepo. Ali zdaj bode drugače, saj imamo postavo in orožnike. V Globokem je že nekaj dobrih kmetov, ki se bi upri tvoji sestnosti v senski zbirki. Sosedi, ravnatje se drugi po njih. Kaplan ima plačo, kje mi kmetje? Učijo nas: Pomagaj si sam in Bog bode pomagal. Duhovščini pa moramo drugi pomagati potem še le Bog. Sami pa nič ne. Torej le pustite nas pri miru Bojsenčane in nikar ne bodi dol, kajti političnih duhovnov pa hudega leta nas Bog varui!

Št. Ožbald na Dravi. Nekemu tukaj v letovišču bivajočem meščanu se je zdelo čudno, da se tolkokrat na Božjo službo pozabi. To je menda vzrok napisu „Sv. Ožbald prosi za nas!“ Naš cerkveni patron naj se nas usmili, ker župnik nima zato časa. Z izjemo Ožbaldovega praznika se več nedelj ni obdržala Božja služba. Celo naznanjene šolarske maše in verouki so izostali 3 krat zaporedoma. Gospod župnik se je gotovo kje drugje bolje zabaval in je zato na svoje dolžnosti pozabil. Ravno zato je trajalo izprševanje o verouku tako kratek čas, popivanje po izprševanju pa tako dolgo. Pri popivanju je pobožna družba povzročila takšni ropot, kakor se ga čuje le v beznicah najnižje vrste. Po popivanju korakali so udeleženci z rdečimi obrazci in negotovimi koraki proti domu; majali so se in cela cesta je bila njihova. Prihodnjč še kaj več!

Dobje pri Planini. Prosimo dragi „Štajerc“ naj najde še sledeči dopis majhen kotiček v tvojem listu. Gosp. župnik Vurkelt trdi v „Gospodarju“, da dopise zoper nas ni on pisal ampak nekdo drugi. Dragi Vurkelt, pa res misliš da smo mi tako neumni, da ti to verjamemo? Pa res misliš, da ne poznamo tvojih izrazov in laži? Ako tvoj podrepnik posilekramer Tonč piše sam le kako dopisnik, že napravi po deset pogreškov, toliko manj bi znal dopise, kateri se nahajajo v „Gospodarju“ in „Filipusu“ zložiti. Kdo je pa zložil laživo tožbo zoper tukajnega gosp. nadučitelja? Kdo je izsleparil podpis za tisto tožbo, v kateri ste popolnoma pogoreli, plačali debele stroške, in še nakateri pihali kašo? Vur-

kec sam je bil vodja vse tiste zvijače. Ako ne govorimo resnice, tožite nas, naj sodnja spozna kdo ima prav. Vurkelt trdi nadalje v zadnjem „Gospodarju“, da v kratkem bomo spoznali resnico. Prav tako, mi jo poznamo že zdaj in bemo i naprej poznali resnico, pa tega se od Vurkelta nismo naučili, ker on sovraži resnico ter ljubi le laž in zvijače. Mi pa Vas, gospod župnik in Vašega posilekramatra zagotovimo, da boste tudi v kratkem spoznala, da z vajnimi tožbami in hujskarjami le slepe misi lovita. Toliko za danes; ako hočeta še več slišati smo pripravljeni. Naprednjaki v Dobu.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Ni še dolgo, da smo si ogledali Marijine hčerke in njih nedolžnost. Zdaj pa se ozremo še na njih pobožnost. Vsak praznik gredo k popoldanski službi božji. Pa jim je pač malo za službo božjo, veliko pa za sladko vince, ki si ga v toliki meri privoštijo, da same ne vedo, kje in kaj da so. Sveda skačejo in plešejo s fanti ter se mužajo kakor zaljubljeni mački. Slabo za starše, da jih posiljajo zvečer k pevskim vajam, da potem laže svojo nedolžnost varujejo. Ena teh družbenic je neko nedeljo „Štajerc“ brala; — to je bil grozni greh in zato je še isti dan moralna k spodeliti iti... To je lepo za vas, družbenice, da se povsod tako lepo zadržujete in drugim lepim vzgled dajete. Lepo se vam mora zeti, da je kaplan obljudbil, da vas iz družbe izbriše. Le tako naprej in kmalu se zopet vidimo!

* * *

Iz Malnice na Koroškem. Čenjeni naročniki in braclci Štajerca! Izgledi učijo in povedati vam hočem, kako sem si ravno „Štajerc“ naročil. Mogoče da me boste posnemali, kteri še niste na ta prekoristni list naročeni. Da rečem prekoristni list; saj je meni do lahke ter dobre službe pomogel, to je prvo, da mu moram biti hvaležen. Prišlo je tako-le: Peljal sem se nekoč po železnici in prebiral „Štajerc“, na ktereje je bil naročen moj brat; ko sem že vsega prebral, sem prišel tudi na inserate; tu zagnedam nekaj, kar me je zanimalo. Dobro, si mislim, delavci za zgradbo železnice se isčijo? Mesec potem sem se že peljal v tuje, meni dozdaj neznanje kraje. Največkrat se najde v tujini sreča in tudi jaz sem jo našel. Ko sem bil še doma, so me večkrat zvali pravki za „nemčurje“, in pa pristaša „Štajerca“, kar sem zadnjo tudi v resnicu bil. Z „nemčurjem“ so me pa le hoteli dražiti; jaz sem se jim pa le posmehoval in se še bolj pridno učil nemčurskega jezika, ja celo v farovž sem bil enkrat poklican. Bolje je, da se človek, posebno pa Slovenc, uči nemškega jezika, ko pa tiste zlikane slovenščine, ktero govorijo na shodih zavolj lepšega naši prvaški voditelji in ktere ne potrebujemo v vsakdanjem življenju. Zdaj, ko sem med Nemci, si pa moram naročiti tudi časnik; pa kterege? Morebiti „Slov. Gospodarja? Ne, jaz ni sem gospodar, pa tudi vsebina njegova ni za moj želodec; jaz sem obstinent, torej ne morem gorečih klerikalnih spisov z vinom ali pivom zalivat, kakor se to navadno po prvaških gostilnah godi, da ne rečem po farovžih. S to juniju ni toraj nič! Naročil si budem toraj kak nemški časopis; ja bi že bilo, potem pa iz domačih krajev nič ne zvem. Toraj tudi nič! Tuhtam in mislim, kar naenkrat mi v glavo pade srečna misel: kaj pa „Štajerc“? Aha, ta bo za me! Ali mi ni on srečo pokazal? Toraj trden sklep „Štajerc“ narocit! Zdaj toraj po osmih letih sem zopet naročnik meni tako priljubljenega „Štajerca“. Zdaj kažite s prstom za menoj, sedaj me kličite v farovž na odgovor, rečite mi „nemčur“, vi prvaški mogotci, ne bojim se vas. Jaz pa sem in ostanem zvest naročnik „Štajerca“. Zatoraj živila „Štajerc“ stranka! Obžalujem samo tiste, ki še tičijo v klerikalnih sponah; ne bojo prišli več tisti stari časi, da vas bodejo vaši veditelji gnali v boj proti nam; saj z sulico in mečem ne; zmaga je naša! Toraj naprej zastava slave, na boj junaška, kri, za blagor očetnjave, naj „Štajerc“ govor!

Iz okolice Borovjev. Ko je 22 julija t. l. načer začelo vrhu židovskega klanca pokati, postal sem jako radoveden, kak god se je približil, da daje povod streljanju. Takoj poiščem svojo priljubljeno „Pratiko“, katera mi prav razločno kaže, da ravno zdaj nastopa čas pasjih dni.

le nekaj dni potem sem slišal pripovedovati, da je bil Rapinček prieditelj tega dirindaja; kajti on je kupil smodnik in je tudi prav „fest“ n pičajo dajal. Marsikomu se je to prav čudno stelo, da je tak stiskač, vsej enkrat nekaj iz pospeka izpuštil! On je že takoj tedaj nekaj izkoristnega (?) dognati obljudil, to je, da bode zastavil vse telesne in tudi dušne moči, da se bode ta občina že enkrat prekrstila, sumreč, da se ne bode več v bodoče imenovala „Pojmo v Brovle“ (Spodoje Brovle), ampak, da bodo pristno slovensko ime „Občina Blato“ (tako je vas ker Repinček domuje). Naš slavljene ima raznovrstnih zaslug za to občino. Ena teh je tudi ta, da je ravno on v to občino, meni se zdi, da iz Klobasnice, privabil celo družino revežev, ki jih je baje potem stiskal in jih nabit še stiska. Ta veliki gospod, ki se mu je dodač po domače brez vsakega namečeka lahko rekel „Neja“, je bil nekdaj precej marljiv imetki delavec, zdaj pa že ene leta sem, le noji z „mapo“ pod pazduho pohajkuje in med ljudi zdražbo napravlja in tako pomaga advokatom do zasluge. Da so tu, taki in tem podobni odnosa mogoče, to pride otrok, ker to občino nek slovenski advokat vodi za nos...

Iz Cerne. Ne zameri mi, dragi „Štajerc“, Ti hočem tudi iz našega kraja podati nekaj novic, da boš izvedel, kako pri nas tukaj nadujemo na podlagi črnega klerikalizma, katera stranka obstoji iz nekaj frakarjev in nekaj iz pobožnih devic. Ako ravno sem jaz bil tisti sovražnik vašega lista, vendar sem nekaj ali sem premisljeval in spoznal, da ta list nlinger zastonj ne krtači in sovraži, ampak da je nalo pravičen. Kakor po drugod tako so tudi pri nas tukaj klerikalci letali in na vse načine oddi slepili in prigovarjali z klerikalno stran; oben človek ni bil preskromen in prenizek ali so volitev minule tedaj pa se je pokazalo kar da bi ti gospodje sami s svojo mogočnostjo in svojega klerikalnega poslanca pridobili. Omenim tudi od naših devic, posebno pa cerkevne pevke, ki so podobne klepetuljem, ker še v cerkvi nimajo prave dostojnosti in omike in se poslujejo in napadajo napredno misleče ljudi, tisti nodejo v klerikalni rog trobiti. Neka devica se tako ponaša v svojo lepoto, da je rekla predaj te le besede: Jaz pač ne morem pomagat, in me vsak fant hoče imeti! Motiš se deklina! Iši prej še kam drugam, da se malo manir nastoli, ker od klerikalcev tako ne izhaja nobena dobrna lastnost. Imel sem pa tudi priložnost pozavati tiste device, ki se jim pravi „Marijne device“. Tukaj pri nas sicer ni „Marijne družbe“, vendar o velikih praznikih nosijo nekatere stare pobožne device podobo „Marijino“ in tak lepo se potem pri službi božji obnašajo, tako stikajo glave skupaj, govorijo in se smejijo kar bi bile v kakšni gostilni zraven fantov. To je pobožne in imenitne device seveda le po klerikalni barvi. Ve cerkevne pevke in klerikalne ženskalke, svetujemo vam, da molčite in ne pravljate drugih ljudi; nasprotno pa pravimo: ogignite od sebe vso umazanost in hudojivo in vaše duše so črne! Mnogo gradiva še namamo za vas in prihodnjic se zopet vidimo.

Novice.

Naš koledar. Strankarski zbor „Štajerčeve“ stranke, ki se je vršil prosinca leta, je sklenil izdajati odsej vsako leto „Štajerc“ k koledar. V par tednih izide ta koledar. Vsebina bude odgovarjala potrebam štansko-koroških kmetov, obrtnikov ter delavcev. Izraz leposlovnih spisov, kakor povestij, šaljivih storij, pesen itd. prinašal bode gospodarske tanke o živinoreji, poljedelstvu, vinogradništvu, včeljoreji, sadjarstvu itd. Nadalje se bode obnutili nasveti za okrajne zastope, občinske predstojnike in šolske svete. Tudi bode obsegali kolektor dovolj lepih slik. Cena mu bode prav mala. pozarjam svoja prijatelje, naj se čimpreje naroči na koledar, kajti izdali ga bomo le v ukem številu, kolikor oseb se ga naroči. Kdor naroči 10 koledarjev, dobri enega zastonji. Kmetje, obrtniki, — delujte, da bodo naši našredni koledar povsod razširjen!

Iz Spodnjeh Štajerskega.

Fina pisava „Narodnega lista“. Urednik „Narodnega lista“ dokazuje vedno očitneje, da

je dobil svojo vzgojo v uredništvu „Domovine“... Te dni so napravili celovski nemški pevci izlet v Šoštanji. Prišli so tja, pustili tam svoj denar in se vrnili. „Narodni list“ imenuje ta izlet „komedijo“, psuje pevce za „nemškarje“, ki imajo „afriško kulturo“ in za „pijke barabe“... Lepo beseda za akademično izobražene gospode okoli „Nar. lista“! Kaj ko bi nemški listi pisali, da so sokoli „pijke barabe“? Afriška kultura vlada pač v uredništvih prvaških listov, ki nadomestujejo v teh vročih pasjih dneh pamet s smrkolinskimi psovkami...

Okrjene volitve v Zg. Radgoni so se vrstile 21. in 22. avgusta. Naprednjaki so zmagali v skupini veleposestva, pravki v skupini kmetijskih občin. Izvoljeni so bili slediči naprednjaki: Franc Wratschko, Adolf Zorzini, Oto Zorzini, Joh. Kürbus, Klotar Bouvier, Alojz Koller, Franc Winkler, Anton Fekonja, V. Steinbrenner, A. Kreft. K temi 10 naprednjimi glasovi pride še 4 virilnih glasov. Klerikalci pa so prodriči v kmetijski skupini in so bili izvoljeni slediči: J. Veberič, M. Križan, M. Kaučič, A. Terstenjak, J. Nemec, A. Divjak, F. Vuk, A. Terstenjak, J. Plekovec, J. Kolar, F. Kegl, J. Kunze (župnik!), J. Zemljič, J. Jelč, J. Škerlec in A. Repič. Toj je v okrajnem zastopu 14 naprednjih in 16 klerikalnih glasov. Načeloval bode okraju torej klerikalni prvak. Kdo, to se ne ve, kajti že zdaj bi postali radi 4 načelnik. Izid volitev je za zg. radgonski okraj usoden. Le neznosno farško hujškanje na eni strani in zahrtno, hofratsko delo na drugi strani sta vrgla dosedanje odbor. Ploj je bil za kulisni, Ploj je lazil za ministrom — in tako se je volitev razpisala, brez da bi bila Zg. Radgona imenovana trgu. Vsak človek mora spoznati, da ima Zg. Radgona pravico, postati trg. in da bi bilo to za celi okraj prekoristno. Ali prvakom se gre le za osebnosti, le za nadvlado in želje zbesnelih farjev so jim več vredne nego ljudski blagor. Nam je prav! Ljudstvo bode kmalu izprevidlo, kam vodi prvaško gospodarstvo. Doslej je bilo gospodarstvo v okraju vzorno. Videti hočemo, kako bodo gospodarili petolici politikujočega Kunceta in nedolžnega Ploja. Sicer pa bodoemo še govorili

Mežnar, tercijalka in klofute. V Jarenini obstoji zelo pobožno „Marijino društvo“. To društvo ima veliko skrbi. Pred kratkim je sklenilo, podariti Brezmadežni nekaj oltarskih rož. Dehant je pobožnim družbenicam to dovolil; tudi je pripustil, da se vzame nekaj oltarskih rož kot mušter. Neka družbenica po imenu Škrlec gre torej v cerkev in hoče vzeti v ta namen par rož. Pri tem pa pride mežnar, ki o celi stvari ni ničesar vedel. Takoj je zdajala v njegovih žilah junaška kri. Z mogočnim krokom skoči h tercijalki in ji podari par klofut, da je videla deset solncev in povrh še troje lun. Poleg tega je vzel mežnar molitveno klop in pretepel tercijalko še z njo... Kaj vse morajo vboje „Marijine hčerke“ za „vero“ pretrpeti. V svetem piamu stoji: Ako te kdo na desno stran udari pusti se še na levo lice udariti. Vendar pa je pobožna Škrlec pozabila na ta ponizni nauk in je tekla k sodniji. Preveč vestni mežnar bode torej bržkone ričet papcal. Poleg tega ga je spodil tehan iz svete službe. Koliko nesreče torej zaradi ene pomote! Oltar je ostal brez rožic, mežnar bode zaprt in je brez službe, „Marijina hčerka“ Škrlec pa je dobila bunke...

Prvaška gonja v Sv. Barbari v Halozah. Žalostno ali resnično je, da so nositelji prvaške gonje v Halozah — učitelji. Ne da bi vse kar od kraja oobsodili, ali nekateri teh učiteljev pač misljijo, da so zato plačani, da bi čimveč sovraštva širili. Posebno jezo so imeli ti petelinji do načelnika krajnega šolskega sveta, poštarja g. Rakusch. Vprizorili so pravo gonjo proti njemu in se je posebno odlikoval mladi učitelj Žerona. Zaporedoma so vložili hujškači na poštno ravnateljstvo pritožbe, češ da je g. Rakusch pisanec in da izpoljuje njegova hči službo. Končno je g. Rakusch učitelja Žerona tožil. Pri sodniji je stisnil Žerona rep med noge in podal pismeno častno izjavo. Zato mu je g. Rakusch odpustil in je bil fant oproščen. Ta dogodek je znacenil in čas bode, da se gotovim učiteljem tako na prsta stopi, kakor se stopa na prata politikujočim kaplankom. Sramota denuncijantom!

Glede župnika Vurkelca v Dobru nam piše

gosp. F. Š. v Gradcu te-le vrstice: Za Vurkelca je pač treba najostrejše krtče. Doslej je druge poštene Dobljane psoval; zdaj pa napada ta lažniva oseba celo mene, ki bivam daleč tukaj med poštene Nemci. Psoval me je naprām mojemu bratu J. Pušniku, češ da sem protestant in demokrat. To naj bode popravljeno. Jaz nisem ne protestant, ne demokrat. Odpovedal sem se le gnušnemu klerikalstvu, ker nočem biti v družbi hinacev in lažnikov. Jaz ostanem pošteni naprednjak in zvesti pristaš, Štajerca“. F. Š. v Gradcu.

Obsojen klerikalec. Posestnikov sin Jožef Šunko v Rodvini pri Mariboru je v volilnem boju poslanca V. Malika psoval. Zato je bil obsojen na 150 K globe, oziroma 15 dni zapora in plačilo troškov. Zdaj bode ta klerikalni fantalin pač jeziček držal.

Poličanski „kostrun-birt“ je pač eden najnesramnejših ljudij, kar jih obaja božje solnce. Povedali smo, na kakšni način deluje ta poštenjakovič za prvaško geslo „vse za vero, dom, cesarja“. Ali mesto da bi se ta sleparski klerikalec skril, pisari raje v njemu ednakovredno cunjo, ki jo izdaja kaplan Korošec in ki jo imenujejo kmetje „Fibpos“. Korošev list je postal z objavo Gajškove češkarje zagoniklerikalne lumperije in navadne goljufije. No, pač res: „Fibpos“ je vreden Gajšeka in „kostrun-birt“ je vreden „Fibposa“. Gleiche Kappen, gleiche Narren... O Gajškovi češkarji v „Fibposu“ nam so poslali poličanski posestniki slediči zanimivi dopisi: „Mož, ki je „deloval“ in še zdaj „deluje“ vse za vero, dom, cesarja“, in ki je zelo rad v pred cesarja utajil svoje izdelke in s tem ukal prijstojne oblasti za precejšnje vstopice užitinskega in dohodninskega davka, je imel pred kratkim prav neljubo smolo. Zidarji, ki že precej pridno delajo, da bi uredili po naročilu Sl. Bistriske posojilnice in gori imenovanega „katoliškega“ moža, prostore za katoliško narodnega trgovca, ali bolje rečeno za klerikalni konzum, ki bode šel ista pota kakor vsa dosedaj ustanovljena klerikalna podjetja, so rabili posodo, da bi vozili v njej vodo za gašenje živega apna. Kam se obrnejo? Seveda k „katoliškemu“ možu! A, glej! Mož je imel opravka v Slov. Bistrici, njegova brumna polovica, ki ima precej dolg, oster, pri tem pa seveda zelo umazan jeziček, pa dovoli zidarjem vzeti precej velik sod z vraticami. Zidarji ga z veseljem napolnijo, pripeljejo ga do hiše, katero popravljajo, sod odmašijo, a čudo nad vse čude, — voda se noče prikazati. A bistre glavice, ki so nakoliko časa z velikimi in začudenimi očmi ves prizor gledale, si vedo kmalu pomagati. Spravijo sod iz voza, odprejo vratica, in glej ga vraga, kaj je bilo notri? Silno velika vrča „pristnih“ klobas in suhega mesa. Skril je najbrž celo stvar v „prid“ davčni oblasti in sodniji gori imenovani katoličan za časa, ko so se začele oblasti za njegovo sumljivo obrt zanimati. Rodovedni smo in pričakujemo kako željno pojasmila, čemu jih je shranil ravno v sod, ko pa mi take stvari shranjujemo drugam. Kdo izmed cenjenih čitateljev ugane, da je ta mož „kostrunbirt“, France Gajšek, stanujot tam pred Peklom pri Poljčanah, ki je ob jednem velik prijatelj „lačenbergerj“, ko je tudi porabil, češ naj pridejo s koši, da se nasitijo. Piskevode modrosti in Gajškovi klobas in koštrunov, — dobi 10 vinarjev nagrade... „Lačenbergerj“, oj zlati časi se nam vračajo! Klobase se po travniku sušijo in obračajo! Nam delati več treba ni, saj pri klobasah boljše se živil — Z najglobokojem pokloni Tvoji hvaležni „Lačenbergerj“. — Rodovedni smo, je-li bode sleparski „kostrunbirt“ tudi to utsjeti hotel?! Posrečilo se mu ne bode, pa čeprav mu pomaga vsa farška sodrga! Zlati zasluzni križec je podelil cesar občinsku predstojniku g. Tomaž Krambergerju v Gradiški pri Mariboru. G. Kramberger je že 16 let občinski predstojnik in vči naprednjak. Čestitamo!

Okrjni zastop v Slov. Bistrici. Cesar je potrdil izvolitev g. dr. H. Wiesthalera za načelnika in g. Jak. Versolatti za namestnika okrajnega zastopa v Slov. Bistrici.

Posestvo Feistritzhof pri Slovenski Bistrici je kupil bivši oskrbnik Attemsovih posestev v Podčetrtek g. Schober za 200.000 K.

Nakup kmetijskih pridelkov. C. in k. vojaško